

אחמד עותמאן
הגבר איננו

בני גרתי אל-אסעם לנישואי בתם עם עלי אבו-מטר, ערך סולחה גדולה בין הצדדים. השבוע חזר השקט לאהלי הדרום. משטרת באר-שבע סגרה את התיק בשמחה. רובי בני אבו רביע שומנו, עד לפעולה הבאה.

תזכיר

זרוק להם פרס

הבימה תהפוך לתיאטרון ממלכתי... כי צורה זו ייתרו למעשה כל הבעיות הכספיות של התיאטרון, יובטחו משכורות ה' הזה (1058) ערב הצגת-הבכורה של דווקא ארתור לנבלים, המחזבל של ייגאל מוסיגונון. למחרת היום כינסו אנשי הבימה מסיבת עיתונאים, הכחישו בתוקף כי הסכימו להציג את המחזה הנקלה תמורת הבטחת מעמד ממלכתי ופרס כספי. השבוע העניקה הממשלה לתיאטרון מעמד "לאומי" (אך לא "ממלכתי") בתוספת פרס קבוע של 100 אלף לירות לשנה. באותו שבוע העניקה הבימה פרס לאחד משחקניה על תפקידו ב"אותו מחזה, בו דרש לרסק את עצמו העורך של השבועון המסוים... משפט הדיכא שהגיש הקבלן החיפאי יצחק פרישמן נגד עורכי העולם הזה ושהתנהל במשך 14 ישיבות תמימות בפני הרכב מיוחד של בית משפט השלום בחיפה, בוטל השבוע (ראה אגרת העורך). לפי בקשת של עורך הדין חוטר-ישי, פרקליטו של פרישמן, ב"ה הסכמתו של עורך-הדין אריה מרינסקי, באי כוח העולם הזה, הודיעו שני הצדדים: "היה איל ולאחר הישיבות הראשונות של בית המשפט הוברר בעליל לבאי-כוח שני הצדדים כי מפאת האופי המורכב של העובדות המרובות השנויות במחלוקת בתיק הני"ל, עשוי הדיון להימשך פרק זמן ניכר, והוא איל ומטרת מר יצחק פרישמן היא לטור את שמו ואין כל סינה אישית בינו לבין הנאשמים; הואיל וה"א אורי אבנרי ושולם כהן הצהירו כי מגמתם בפרסומים הקשורים לומר יצחק פרישמן לא נבעה מן הרצון לפגוע בו אישית; והואיל ובאי-כוח הנאשמים פנה לבאי-כוח הקובל והציע לו לבטל את הקובלנה בתיק הני"ל; והואיל והוברר לפרקליטי שני הצדדים במהלך המשפט, כי לאור יחס הכבוד והאמון ההדדי השורר ביניהם, ניתן יהיה לסכם את העובדות השנויות במחלוקת על-ידי בירור משותף ועצמי, מהיר ויעיל, מחוץ לכתלי בית-המשפט; והואיל והיה אורי אבנרי ושולם כהן הביעו את נכונותם לפרסם את הממצאים שניתנו בבירור כנ"ל, לפיכך מוגשת בזה בקשה על-ידי באי-כוח שני הצדדים לבטל את הקובלנה שהוגשה בתיק הני"ל... שינוי הלאום נרשם זו הפעם הראשונה בתעודת זהות ישראלית. אחרי שהעולם הזה (1094) חשף את פרשתו המזוהה של אחמד פראגי, הערבי מיפן, שעבר לזר ההודית והחליף את שמו ליצחק אברהם בן-אברהם, ואשר פקידי המירשם סירבו לרשום בתעודתו כי לאומו הוא יהודי, נקרא אחמד-אברהם למש"ר הרישום, ושם נרשם כחוק כי לאומו יהודי. הדבר נרשם בתעודה גם בעמוד ה'ראשון, המכיל את פרטיו האישיים, וגם במדור 'תקונים והשלמות'.

רחבה יותר. הם הבינו שאם בבית-המשפט נקבע שלא הוכח שהקמח מקולקל, אין זאת אומרת שהוא באמת לא מקולקל. הם מיהרו למפקח הראשי, שפקד להחרים את הקמח לפני שהספיקו לאפותו. שני הפקחים הועמדו בפני בית-דין משמעתי שניהם זוכו.

דרכי חיים

איזהו גיבור?

בתקופת מלחמת העולם השנייה היה משה קפטן (40) גיבור גדול. הוא היה חייל צבא האדום, הסתער בשורות הראשונות של החיילים הסובייטים. פעמיים-שלוש נפצע בקרבות. הוא זכה בשמונה מדליות על מעשיו גבורתו, בתוספת אישור רשמי מהמויאון המלחמתי במוסקבה. לפני עשר שנים הגיע קפטן לישראל. אולם כאן לא היה צורך בגיבורים כמוהו. העולה החדש השתקע ברמלה, מצא את פרנסתו כקצב פושט-עורות. למרות שהיה נשוי וגידל שלושה ילדים, לא היה קפטן שמה בחלקו, חלם תמיד על ימי הגבורה והזוהר שלו. בישראל לא העניק לו איש מדליה עבור פשיטת העורות. החילה גישה קפטן להטביע את יגונו במשחקי קלפים. במשחקים אלה הכיר קבוצת פושעים מירדן, שלימדוהו כי מוטב ומשתלם יותר לפשוט עורות מבני אדם מאשר מבהמות. גיבור הצבא האדום הפך פושע מועד, שש"לח ידו בגניבות ובפריצות.

פשיטת-עור ותמימות. בפני חבריו היה קפטן מתפאר על פריצותיו כעל מעשי-גבורה, כמו בימים הטובים. אולם משטרת ישראל ובתי המשפט לא העניקו לו מדליות גם על גבורה זו. הם שלחוהו לבית-הסוהר. לפני שנתיים, כשהובא קפטן שוב בפני השופט והואשם בארבע פריצות שונות, כבר לא שרד ממנו זכר לדמות הגיבור. הוא הפך כחוש ורזה, מוכה שחפת. בית-המשפט קיבל את נימוקי פרקליטו, עורך-הדין דן גרינר, נתן הודמנות אחרונה לקפטן לשו"ב למוטב. הוא נדון למאסר שנתיים על תנאי למשך שלוש שנים.

ואמנם נדמה היה כי קפטן הפך עורו, נעשה צדיק תמים. הוא לא נתפס יותר בעצרות או פושעים. אולם זמן קצר לפני שמועד המשפט על תנאי עמל להסתיים, הוכיח הקפטן שאינו תמים כל כך. הוא אמנם נתפס בשיבת תומכי תמימים בלוד, אלא שבידו היו מצרכי מזון בשתי 250 ל"י. השוטרים חשבו שלמרות ששם הישיבה הוא תומכי תמימים, הרי תמיכה כה גדולה לתמים כקפטן היא מזוהה, ואמנם, המזון היה גנוב. הוא הוכנס ישר לרצות את המאסר על תנאי, שהפך מאסר של ממש, מאחר וקפטן לא יכול היה לקיים את התנאי — יושר.

דרכי אדם

חטיפה מן המאהל

מבצע החטיפה הצטיין בארגונו היעיל. בני שבט אבו-רביע חדרו אל מאהל גרתי אל-אסעם, קפצו מארבע מכוניות, כיהנו את רוביהם אל בני השבט הנבצעים וחילפו על החוטפים. אלה פרצו לאחד האהלים, גררו החוצה נערה בידואית בת 14. ה'נערה הועמסה על אחת המכוניות, ופס אבק גבוה סימן את דרך הנסיגה של ה'חוטפים המזוינים.

במאהל אבו-רביע המתין הבעל המאושר לכלה החטופה. עלי אבו-מטר (20) נתן את עינו כבר מזמן בכת השבט הסמוך. הוא שלח שליחים להוריה, ביקש את יד בתם, ההורים השיבו בשלילה. ידידיו ואחיו ל'שבט החליטו לפעול לפי חוקי המדבר ו'מנהגו, אך ברות המאה ה-20. במקום לדחור על גמלים בחרו במכוניות, במקום חרבות שלופות טענו את רוביהם החדישים.

בני השבט גרתי אל-אסעם פנו מיד ל'משטרה.

השייך הגדול. בשבט אבו-רביע קיבל אבו-מטר את הנערה הצעירה אל חסותו. הוא הכניסה לאהלו, נהג בה מנהג בעל באשתו כבר בלילה הראשון. אך בבוקר הצליחה הנערה להמלט. מפחד בני שבט אבו-רביע שמיהרו בעקבותיה, היא ברחת אל מאהלו של שייך השייכים, סולימאן אל-הוילי. "עלי אבו-מטר חטף אותי ושכב אתי," ספרה הנערה המבוהלת לשייך הגדול. במקומם של אנשי המשטרה והממשל ה'צבאי, שבני שבט אבו-רביע הם ממקורביהם הקרובים ביותר ומשום כך לא נקפו אלה אפילו אצבע טנה נגדם, לקח סולימאן את הענין לטיפולו. הוא קרא אליו את אנשי השבטים, גבה מבני אבו-רביע כופר תמורת הנערה החטופה, קיבל את הסכמתם של

דן בתל-אביב, הציג את עצמו כעתונאי מ'דרום אפריקה, התיידד עם צעירים ישראלים להם אף גילה כי הוא עתונאי מצרי. ה'דרום ברים שרכש בתל-אביב, מהם אחדים מחוג יושבי 'דוול-כסית. הופתעו כשבאו למלון יום אחד, גילו כי הגבר איננו.

לפי דוברים ישראלים נעצר עותמאן אח'רי שזוג מאזרחי מצרים לשעבר גילה אותו כשכנו, קצין שירותי הבטחון המצרי ל'שעבר. עותמאן עצמו טען בפשטות כי נחטף. לדברי אסירים קומוניסטיים שישבו עמו יחד בכלא, סיפר להם עותמאן כי קרא את תיאור פרשת חטיפתו של כתב העולם הזה אלי תבור, זיהה את המקום בו הוחזק תבור, כמקום בו הוחזק גם הוא. כששכב עותמאן בבית-חולים ישראלי, אח'רי שנפצע במרד שטה, אמר לעתונאי ישראלי: "מה יש להתפלא שגם אני חושב על יציאה לחופשי? אמרתי בכדי שאם אוכל, אברח. כלום יש אסיר שאינו חולם על חירות?"

השבוע פרעה לו העתונות המצרית את גמולו על מבצעו בכלא הישראלי, זיכתה אותו בתואר "הגיבור" בה"א הידיעה. קונן רדיו קהיר: אחמד עלי עותמאן נידון ל'מת על-ידי ישראל. אפילו התערבות הודו לטובתו לא הועילה.

משפט

תורת הקמח

"אם אין קמח, אין תורה", אמר הפוסק המשפטי. אולם כאשר יש קמח, אין זאת אומרת שיש גם תורה, ביחוד כשהקמח הוא מקולקל. בעובדה זו נוכח מרדכי פרנקל, בעל חחת שדה-נעמן במפרץ חיפה. מלבד היותו בעל חחה, מרדכי הוא גם יושב-ראש המועצה האזורית נעמן. כאשר קיבלה המועצה זה לפני זמן קצר ממשרד המסחר והתע' שיה הקצבה של קמח מקולקל, כמוון לבני-ליהחיים של יושבי האיזור, לא רצו רוב הישובים לקנות את הקמח. באופן טבעי עבר כל הקמח האדם היחיד שהיה מעוניין בו: יושב-ראש המועצה מרדכי פרנקל.

רק אחרי שכל הקמח היה ברשותו, ה'ס' תבר למרדכי פרנקל כי בעצם אפשר להש'מש בקמח המקולקל גם למטרה אחרת אותו כמוון לבעלי-החיים בחוותו. הוא מכר אתו לבעלי דיר חזירים בבית-דגון. אלא שהעיסקה הבלתי-חוקית של מכירת מזון ללא רשיון התגלתה, ופרנקל הועמד לדין. הגנתו של ראש המועצה התבססה על טענה פורמלית פשוטה: לא הוכח שהקמח שמכר לבעלי דיר החזירים היה קמח מקול'קל, ומשום כך לא היה בגדר מזון לבעלי-חיים אלא מצרך מזון רגיל, אשר אין צורך ברשיון כדי למכרו. פרנקל זוכה.

מירב לבני-אדם. לפקחי משרד המסחר והתעשייה אין פנאי להתעמק בלימוד מש'פטים. הם קיבלו את החלטת בית-הדין כי הקמח שגילו אצל בעלי דיר החזירים ב'בית-דגון אינו קמח מקולקל, הטיקו מכך שאם אינו קמח מקולקל סימן שהוא קמח שיפון טוב. ואם הוא קמח שיפון טוב, אסור לבעלי דיר החזירים להשתמש בו. מיהרו הפקחים אל דיר החזירים, הכריזו על הקמח המקולקל כקמח שיפון. החרימוהו ומסרוהו לבעלי מאפיות כדי שיאפו ממנו לחם לבני-אדם.

תמולם של הפקחים וצרכני המאפיות ה'יה להבעלי דיר החזירים השכלה משפטית

שלושה ימים, לא שילם דמי איכסון ואף לחה כסף מבעל המלון.

כשנודע הדבר לאנשי המערכת, מיהרו להתקשר עם המפקח אהוד ספורטה במש'טרת תל-אביב, שיצא מיד למלון המזרח. שמטון עברי לא היה שם.

משך שלוש שעות רצופות ארב ספורטה לעברי עד שהפיע. הוא נעצר מיד. רק במשטרה התברר שמו האמיתי: פואד בן אליהו ערב, תושב באר-שבע. למחרת הוצאה נגדו פקודת מעצר לעשרה ימים.

כאשר יובא פואד ערב בפני שופט כדי לתת את הדין על התראות כאחר, תהיה לו הזדמנות לחשוב על שינוי מקצוע. ל'עדים, שרומו על-ידו, נתן הזדמנות נוספת ללמוד את חכמת החיים הפשוטה: כשמופיע עתונאי בפניך, בקש ממנו תעודה."

בטחון

הבזיח

מה קרה ל-67 האסירים הערביים שברחו מכלא שטה? שאלה זו העסיקה את תושבי ישראל, שלא שמעו דבר על הבורחים ב'חודשיים שלפני מאז המרד. רק השבוע, כשהגיעו לישראל הגליונות האחרונים של היומון המצרי אל-גומהוריה, נודעו הפרטים הראשונים על מה שאירע לבורחים מהרגע בו עזבו את כתלי כלא שטה.

לדברי אל-גומהוריה, שבנה את סיפורו על תיאורו של אחד הבורחים, לא ברחו האסירי רים ישר לכוון הרי הגלבוע, הקרובים לכלא שטה, כפי שאפשר היה לחשוב. הם הלכו והתחבאו חליפות במשך ארבעה ימים, עד שהגיעו לטול-כרם, אחרי ששניים מהם נהר'גו בצליפות מטוסים ישראלים. אלה ש'הגיעו לירדן נאסרו, הועמדו לדין, נשפטו לששה חודשי מאסר, ויוסגרו לישראל בתום המאסר — לזכר העתון המצרי.

אולם מכל התיאורים והסיפורים בעתונות המצרית על מרד שטה ועל הבריחה מהכלא הישראלי, התבלטה דמותו של אדם אחד: אחמד עותמאן (העתונאי), שהוגדר כמארגן המרד, נפצע ונתפס לפני שהספיק לברוח משטה.

העתונות המצרית הפכה את אחמד ה'בורח לגיבור לאומי, הוסיפה לתיאורי ברי'חתו תיאורים מוזעזעים על אמו המבצעת עינויים בגופה כדי לדעת אם בנה יוכל לעמוד בעינויים דומים. המעניין בסיפורים אלה היתה הגירסה המצרית על דרכו של עותמאן לישראל. לפי הגירסה הישראלית היה אחמד עותמאן עובד לשכת עתונות החוץ בקהיר, שפנה לשגרירות ישראל בלונדון, הציג את עצמו כאדם שהתאכזב ממשטרו של עבד אל-נאצר, הציע את שירותו לישראלים בשידורים אנטי-נאצריים.

לדברי אל-גומהוריה לא היה עותמאן אלא סטודנט שנסע לצרפת ללמוד כלכלה, נעצר על-ידי הצרפתים בפרוץ קרבות סיני הצר'פתיים הבטיחו לו להעבירו במטוס לדמשק. הוא הועלה למטוס — מצא את עצמו, ב'דתו ממנו, בידי שלטונות ישראל, בישראל.

נשבע לברוח. לעומת הגירסה המצרית כי עותמאן נחטף, קיימת העובדה כי הוא הסתובב חופשי במשך זמן רב למדי במלון

• כל כתבי העולם הזה מצויים בתעו'רות מיוחדות של העתון, הנושאות את תמונתם ואת חזקתם המערכת.

"עתונאי" ערב במעצר
הלקוח הופיע